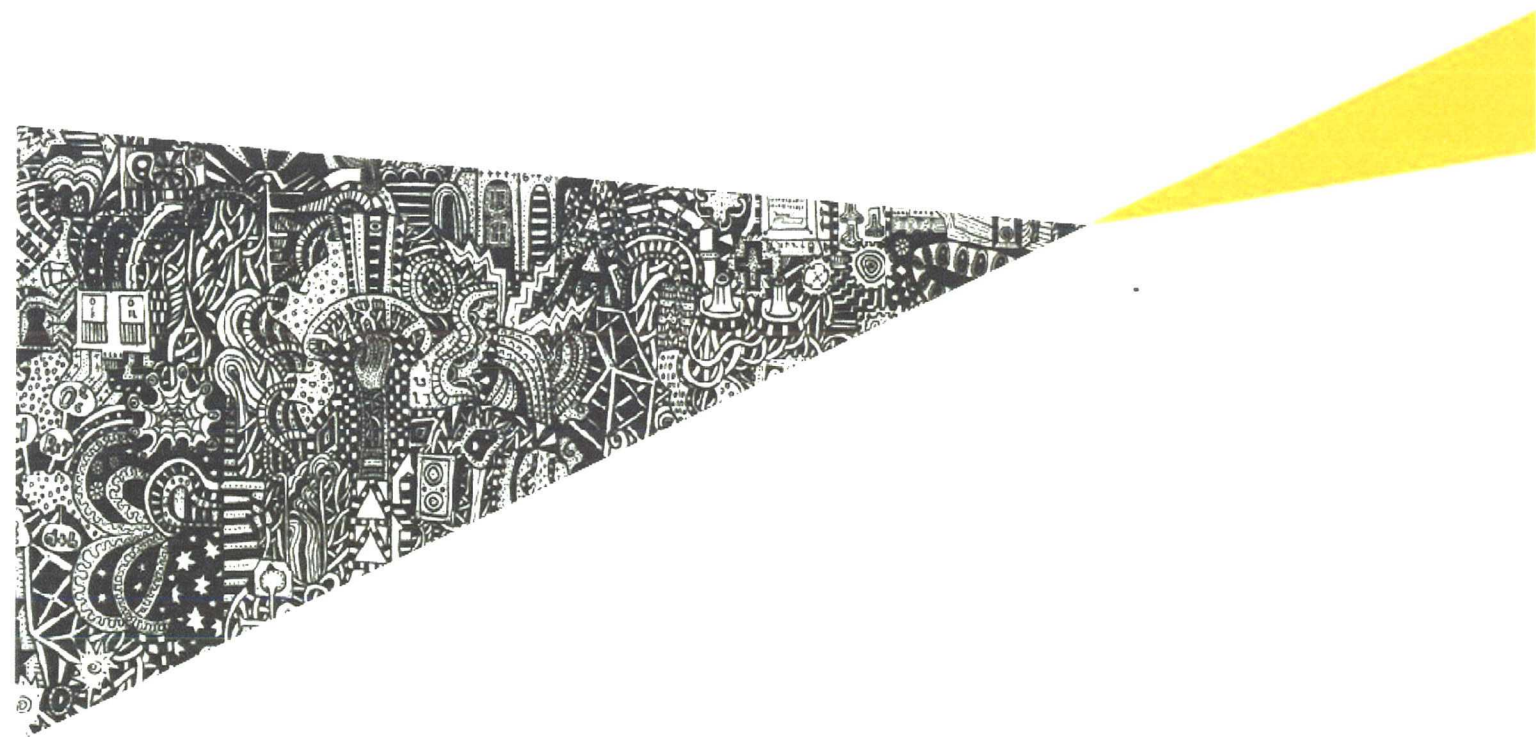

Medelpads räddningstjänstförbund

Granskning av årsredovisning 2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
3	Syftet med granskningen	4
4	Granskningens omfattning	4
5	Rättvisande räkenskaper	5
5.1	Bokslutsprocessen.....	5
5.2	Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer	5
6	Förbundets ekonomiska resultat och ställning	6
6.1	Förvaltningsberättelse.....	7
6.2	Finansiella rapporter och noter	11
7	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	15
7.1	Rekommendationer	15

1 Sammanfattning

I denna rapport redogör vi för våra iakttagelser och synpunkter från granskningen av Medelpads Räddningstjänstförbunds bokslut och årsredovisning för 2018. Vid granskningen har inga väsentliga felaktigheter eller avvikelser från gällande lagstiftning eller från god redovisningssed noterats.

Vår bedömning att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed, så som den definieras av Rådet för kommunal redovisning.

De mest väsentliga slutsatserna i 2018 års granskning sammanfattas enligt följande:

- ▶ Vad gäller förbundets bokslutsprocess, är vår samlade bedömning efter utförd granskning att kvaliteten på presenterade underlag är förbättrad från föregående års årsbokslut, men att det ännu kvarstår vissa förbättringsområden. Detta gäller främst avvikelser i posterna och utredning av avvikelser, t ex årets aktiveringar i anläggningsregistret samt vad som framgår av avsnitt 5.1 Bokslutsprocessen.
- ▶ Årsredovisningen ger läsaren en tillräcklig bild av förbundets verksamhet och ekonomi, men med behov av vissa, under avsnitt 7 Bedömning och rekommendationer, beskrivna förbättringar.
- ▶ Vi bedömer att den beskrivning av måluppfyllelsen som görs i årsredovisningen ger läsaren en tillräcklig bild av ekonomi och verksamhet som bedrivits under 2018.
- ▶ Vad gäller verksamhetsmålen visar vår analys att 73% av målen är uppfyllda, att 19% av målen är delvis uppfyllda samt att 8% av målen är ej uppfyllda. Vår bedömning är att måluppfyllelsen för verksamheten är tillräcklig, men kan förbättras.
- ▶ Vår bedömning är att god ekonomisk hushållning endast delvis nås. I årsredovisningen lämnas ingen bedömning av om god ekonomisk hushållning nås.
- ▶ Då förbundets resultatmål inte uppnås, bedöms förbundet ha en svag måluppfyllelse för de finansiella målen med bäring på god ekonomisk hushållning.
- ▶ Balanskravsresultatet såsom det framgår av årsredovisningens förvaltningsberättelse är positivt för 2018.
- ▶ Förvaltningsberättelsen bedöms ge en tillräcklig bild av förbundets verksamhet, ekonomi och finansiella situation.
- ▶ Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt uppfylla kravet på rättvisande räkenskaper

Våra lämnade rekommendationer till förbättringar framgår av avsnitt 7 nedan.

2 Inledning

Vi har på uppdrag av revisorerna i Medelpads Räddningstjänstförbund (MRF) granskat förbundets årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Revisorerna i förbundet skall granska årsredovisningen och lämna en revisionsberättelse för räkenskapsåret. Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska ha bäring på fullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning för förbundet. Målen ska utvärderas och redovisas i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Vår rapport innehåller iakttagelser från bokslutsgranskningen med avseende på väsentliga poster, och för övriga poster endast om det ansetts nödvändigt mot bakgrund av gjorda noteringar, i samband med granskningsarbetet. Alla belopp är angivna i miljoner kronor (mkr) om inte annat anges.

3 Syftet med granskningen

Granskningens syfte är att pröva om årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen (KRL), att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ställning samt att beskrivningen av verksamhetens resultat/måluppfyllelse är tillfyllest. Med rättvisande bild avses bland annat:

- att tillgångar och skulder existerar och avser kommunalförbundet,
- att tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt,
- att förbundets samtliga tillgångar och skulder medtagits,
- att inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt, d.v.s. avser verksamhetsåret.

4 Granskningens omfattning

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallag, kommunala redovisningslagen, god revisionssed för kommunal verksamhet, samt förbundets regler och anvisningar avseende upprättande av bokslut.

Vår granskning av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Ekonomisk redovisning, med fokus på
 - Resultaträkning
 - Balansräkning
 - Tilläggsupplysningar presenterade i notform
 - Kassaflödesanalys

Granskningen av årsredovisningen har inriktats mot väsentliga poster och avvikelser samt omfattar även bedömning av förbundets ekonomiska ställning och utveckling. Vi har även granskat att förbundet beaktat ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper i förekommande fall. Granskningen omfattar såväl analytisk granskning som substansgranskning av verifierande underlag.

5 Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna bedöma om en ekonomi är i balans är rättvisande räkenskaper. Årsbokslutet skall upprättas enligt god kommunal redovisningssed. Detta medför krav på bokslutsprocessen att rutinerna anpassas så att det är möjligt att få fram uppgifter till årsbokslutet.

5.1 Bokslutsprocessen

Förbundet köper tjänster kopplade till löpande redovisning, avstämningar och bokslut av Servicecenter vid Sundsvalls kommun. Förbundets egen organisation för bokslutsarbetet innebär att det finns en person dedikerad till detta område och som ska ha den totala överblicken. Förbundets anställda ekonom har i år sammanställt samtliga bokslutsbilagor och kompletterat dessa med tillhörande underlag.

Vår samlade bedömning efter utförd granskning är att kvaliteten på presenterade underlag är förbättrad från föregående års årsbokslut, men att det ännu kvarstår vissa förbättringsområden. Detta gäller främst avvikelser i posterna och utredning av avvikelser, t ex årets aktiveringar i anläggningsregistret samt vad som framgår nedan.

Våra noteringar vid avlämnandet av rapporten härrör sig till nedan beskrivna poster:

- ▶ Det finns brister i momshanteringen, där månatliga momsavstämningar och omföringar som nollställer konton vid deklaration inte genomförts. Utredning av avvikelserna görs inte vid löpande avstämning av konton. Detta försvårar i bokslutsprocess och granskning mot inlämnade deklarationer.
- ▶ I tidigare granskningar har vi noterat differenser avseende pensionsavsättningar, där fordran på medlemskommuner avviker mot avsättning pensioner enligt KPA. MRF har idag totalt en avsättning enligt KPA uppgående till ca 92 mkr inklusive löneskatt men endast fordran på medlemskommunerna motsvarande 82 mkr. Differensen avseende 10 mkr beror på att förbundet själv och inte kommunerna gjorde avsättningar innan avtal tecknades kring hantering av pensioner 2005. Förbundet bör utreda och dokumentera denna post avseende hur posten har hanterats.¹
- ▶ Uppgifter som lämnas i noter i förbundets årsredovisning överensstämmer inte med det som redovisas i resultat och balansräkning sett till investeringar. Vidare stämmer inte investeringar enligt kassaflödet mot noten för investeringar.

Vår bedömning – Vår samlade bedömning efter utförd granskning är att förbundet bedöms ha en tillräcklig bokslutsprocess för årsbokslutet. Dokumentationen och kvaliteten i bokslutet bedöms vara av tillräcklig kvalitet. Dock finns behov av utredning och korrigerande av ovan noterade avvikelser.

5.2 Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

Bokföring och redovisning skall fullgöras enligt god redovisningssed. Till god sed hör att följa rekommendationer som ges av normgivande organ, i detta fall RKR. Om man avviker från dessa skall upplysning om detta och skälen för avvikelserna anges. I

¹ Grundar sig på avtal från 2005, där kommunerna skulle ansvara för förändring i pensioner som inträffar från och med att detta avtal tecknades.

RKR 11:4 Materiella anläggningstillgångar föreskrivs hur komponentavskrivning ska genomföras och rekommendationen gäller från räkenskapsåret 2014.

Förbundet har i årsredovisningen för 2018 kommenterat att förbundet gått över till komponentavskrivning "från och med mars 2018 för tillgångar där skillnaden i värdeförbrukningen av betydande komponenter är väsentlig. Detta kommer att gälla nyinvesteringar gällande fordon. Vi har valt ett väsentligt värde på 100 tkr inom MRF". Detta innebär att i bokslutet för 2018 har inga anläggningstillgångar indelats i väsentliga komponenter, då några tillgångar med betydande komponenter större än 100 tkr inte har identifierats. Det är lämpligt att göra detta förtydligande bland beskrivning av redovisningsprinciperna i årsredovisningen.

Vi har även noterat att i resultaträkningen redovisas en jämförelsestörande post motsvarande 12 681 tkr. En hänvisning till not 7 görs men där redovisas inte ytterligare information kring varför detta är en jämförelsestörande post. Vi kan av denna anledning inte bedöma om posten är en jämförelsestörande post i enlighet med RKR 3.1 Redovisning av extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål. Enligt rekommendationen är jämförelsestörande poster "resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder". RKR föreskriver att upplysningar om resultateffekten av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande skall lämnas på något av följande sätt:

- 1) i not till berörda resultatposter i resultaträkningen
- 2) genom särredovisning direkt i resultaträkningen i en egen post. Av rubriceringen skall framgå vad posten avser.

Vår bedömning är att rekommendationen (RKR 3.1) inte efterlevs fullt ut, då informationen inte återfinns i den nothänvisning som görs och inte heller som särredovisning i resultaträkningen.

6 Förbundets ekonomiska resultat och ställning

Nedan redovisas ett antal nyckeltal för Medelpads Räddningstjänstförbund.

Nyckeltal		
	2018	2017
Årets resultat, tkr	1 157	1 236
Eget kapital, tkr	32 276	31 119
Totalt kapital	185 423	204 986
Investeringar, tkr	8 064	8 925
Soliditet 1.) (%)	28,7	29,5
Soliditet 2.) (%)	-6,0	-5,0

Soliditet 1: exklusive ansvarsförbindelser för pensioner
Soliditet 2: inklusive totalt pensionsåtagande

Medelpads Räddningstjänstförbund redovisar för 2018 ett positivt resultat uppgående till 1 157 tkr (f å 1 236 tkr), vilket överstiger budget med ca 1 129 tkr. I årsredovisningen beskrivs årets avvikelse mot budget och tidigare år främst bero på sommarens många skogsbränder, men även på grund av förändring i beräkning av pensionsavsättning och felbudgeterad semesterlöneskuld. Kostnader för bränder

härrör sig främst till ökade kostnader för diesel, reparationer av maskiner och fordon, inköp av externa tjänster.

Förbundet ska i sin förvaltningsberättelse enligt KRL 4 kap 3 § redovisa hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpnade verksamheten. Den beskrivning av budgetavvikelsen som återfinns i förvaltningsberättelsen bör utvecklas så att en analys görs av vilka delar som budgetavvikelsen härrörs till, fördelat på olika poster angivet i tkr.

I vår granskning har vi utgått ifrån fastställd budget i mål och resursplanen (MRP) för 2018.

Ett vanligt nyckeltal för att bedöma det ekonomiska läget är verksamhetens nettokostnader i relation till bidrag från medlemmarna. Om måttet överstiger 100 % måste den löpande verksamheten finansieras på annat sätt än genom dessa medlemsintäkter, t.ex. genom försäljning av tillgångar. För räddningstjänstförbundet uppgår detta nyckeltal år 2018 till 99 % (f g år 99 %). Detta innebär att medlemsintäkterna år 2018 precis klarar av att finansiera den löpande driften i förbundets olika verksamheter.

Medelpads Räddningstjänstförbunds soliditet har minskat något i jämförelse med tidigare år. När hänsyn tas till pensionsförpliktelser, vilket torde vara naturligt då dessa pensionsåtaganden i praktiken utgör en skuld för förbundet, blir soliditeten negativ.

Vår bedömning – I årsredovisningen redovisas årets resultat och en jämförelse görs mot budget. Dessa kan utvecklas utifrån vad som beskrivs i avsnitt 6.1.4 nedan.

6.1 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska enligt den kommunala redovisningslagen (4 kap.) ge en samlad bild över förbundets utveckling under året samt framtida utveckling. Vidare ska förvaltningsberättelsen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för verksamheten samt ange på vilket sätt ett eventuellt underskott ska regleras.

Kommunalförbundets förvaltningsberättelse och dess olika delar kommenteras kortfattat i följande avsnitt.

6.1.1 Uppföljning av direktionsens mål för god ekonomisk hushållning

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Totalt har förbundet i budgeten 26 uppställda verksamhetsmål för 2018. Förbundets verksamhetsmål redovisas utifrån de fyra övergripande områdena räddning, förebyggande, verksamhetsstöd och verksamhetsledning.

Utöver dessa redovisas i årsredovisningen två mål/aktiviteter, som inte fastställts av fullmäktige i MRP 2018, vilka inte heller tagits med nedan. I årsredovisningen följs direktionsens verksamhetsmål upp. Det har dock inte fastställts några verksamhetsmål med bäring på god ekonomisk hushållning. Är avsikten att dessa fastställda mål har bäring på god ekonomisk hushållning, bör det tydliggöras i beredningen av direktionsens budget (MRP).

Tabell 1 – måluppfyllelse utifrån verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Utfall för helåret - uppfyllda mål	Utfall för helåret - delvis uppfyllda mål	Utfall för helåret - ej uppfyllda mål
Räddning	3	2	1
Förebyggande	10		
Verksamhetsstöd	4	2	
Verksamhetsledning	2	1	1
Summa	19	5	2
Andel av totala antalet mål (%)	(73%)	(19%)	(8%)
Prognos i T2 för andel	(77%)	(15%)	(8%)

Inom verksamhetsområde **räddning** identifieras följande mål som delvis eller inte uppfyllda:

- *Räddningstjänsten ska ha förmåga att undsätta personer och tillsammans med samverkande aktörer kunna spärra av och evakuera farliga områden (delvis uppfyllt)*
- *Räddningstjänsten ska för farliga ämnen, inom hela insatsområdet, kunna genomföra skadebegränsande åtgärder med inriktning på livräddning, egendoms- och miljöräddning (delvis uppfyllt)*
- *Räddningstjänsten ska ha förmåga att skapa lägesbild och besluta om rätt prioriteringar (ej uppfyllt)*

Inom verksamhetsområde **verksamhetsstöd** bedöms två mål som delvis uppfyllda; *utveckla kommunikationsstrategin och möjlighet till nödtelefon.*

Inom verksamhetsområde verksamhetsledning bedöms ett mål som delvis uppfyllt; MRF ska ha ändamålsenliga lokaler för verksamhet och personal. Ett arbete pågår med att förbereda för nya brandstationer i Sundsvall, Timrå och Liden; och ett mål som ej uppfyllt; MRF ska ha en väl fungerande verksamhetsplanering såväl inom respektive område som totalt sett inom förbundet. Arbetsprocesserna ska vara tydliga.

Vår sammanställning visar att 73% av målen är uppfyllda (f å 96%) av målen är uppfyllda och 19% av målen är delvis uppfyllda (f å 4%). 8% av målen är ej uppfyllda (f å 0%). I årsredovisningen görs ingen bedömning av måluppfyllelsen för de uppsatta målen för verksamheten. Vår bedömning är att måluppfyllelsen för verksamheten är tillräcklig, men kan förbättras.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Förbundets finansiella mål om ett resultat på 2 % av omsättningen sett i ett treårsperspektiv bedöms av förbundet vara ett viktigt mål för att bedöma god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen beskrivs de finansiella målen med bäring på god ekonomisk hushållning och utfallet för dessa för år 2018 under stycket uppsatta mål för god ekonomisk hushållning samt måluppfyllelse.

Fullmäktiges finansiella mål är att:

- Resultatet ska uppgå till >2% av omsättningen över en treårsperiod
- Prognosavvikelsen ska vara <1%

Tabell 2 – Måluppfyllelse finansiella mål

	Mål	Lämnad prognos 2018-08-31	2018	2017	2016	Treårssnitt
Omsättning ²			156 300	135 994	123 053	138 449
Resultat		-1 493	1 157	1 236	2 067	1 487
Resultat/omsättning	>2%	Negativ	0,7 %	0,9 %	1,7 %	1,1%

Årets redovisade resultat för förbundet om 1 157 tkr uppfyller, tillsammans med föregående två års resultat, inte direktionens mål om ett utfall på 2 % av omsättningen i ett treårsperspektiv, se tabell 2 ovan.

Prognosen för årets utfall var efter årets åtta första månader – 1 493 tkr. Det faktiska utfallet för 2018 blev 1 154 tkr, d v s 2 650 tkr högre. För att resultatet skall ha hamnat på <1% i prognosavvikelse borde årets resultat ha legat i spannet -1 508 – -1 478 tkr. Vår bedömning är att målet för prognosavvikelsen avseende årets resultat inte uppfylls.

Enligt årsredovisningen är målet för prognossäkerhet ”1 % av intäktsomslutningen beräknat på verksamhetsår”. Den definitionen återfinns dock inte i direktionens MRP. I årsredovisningen görs tolkningen att ” Då verksamhetens intäkter för 2018 är 156 300 tkr och budgeten 28 tkr är målet uppfyllt.”³

Det är dock positivt att det för 2018 redovisas ett positivt utfall, vilket innebär att intäkterna överstiger kostnaderna. Vår bedömning är att detta mål för prognosavvikelsen inte är styrande, då det baseras på utfallet för året. Därmed kan målet inte följas och måluppfyllelsen för året inte bedömas under året. Åtgärder kan inte heller vidtas i god tid om målet inte bedöms uppnås för året. Vi rekommenderar därför att en översyn av detta mål görs inför direktionens beslut om MRP. Mot bakgrund av en ny redovisningslagstiftning gäller för 2019, är det lämpligt att även ta den i beaktande i översynen.

Då förbundets resultatmål inte uppnås för 2018, bedöms förbundet ha en svag måluppfyllelse för de finansiella målen med bäring på god ekonomisk hushållning.

6.1.2 Bedömning - måluppfyllelse

Det sätt som förbundet valt att presentera måluppfyllelsen på beskriver årets utfall. De beskrivningar och analyser som presenteras ger läsaren en tillräcklig bild av verksamheten som bedrivits under 2018.

Då förbundets finansiella mål inte uppnås, bedöms förbundet ha en svag måluppfyllelse för de finansiella målen med bäring på god ekonomisk hushållning.

² Verksamhetens intäkter samt bidrag från medlemskommunerna

Den uppföljning av måluppfyllelsen som ska göras i förvaltningsberättelsen, omfattar såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen i förvaltningsberättelsen.

Vår sammanställning av utfallet för verksamhetsmålen såsom de redovisas i årsredovisningen visar att 73% av verksamhetsmålen är uppfyllda, 19% av målen är delvis uppfyllda samt att 8% av målen inte är uppfyllda.

Vår bedömning av måluppfyllelsen för verksamheten är att den är tillräcklig men kan förbättras.

6.1.3 Balanskravsutredning

I årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisas ett positivt balanskravsresultat (883 tkr) för 2018. Några underskott att återställa från tidigare år redovisas inte.

6.1.4 Analys av utfall mot budget

Driftsredovisning ska lämnas i förvaltningsberättelsen. Denna ska innehålla en översikt över tre år, budget, budgetavvikelse och avvikelse mot fjolåret för den verksamhet som bedrivits. En kolumn för avvikelse mot budget saknas i årets driftsredovisning.

I vår granskning har vi noterat att det av kassaflödesanalysen inte framgår justering för realisationsvinster, vilka inte påverkar kassaflödet, med 324 tkr.

Vi kan konstatera att ett arbete har genomförts kring att utveckla förbundets analys av utfall mot budget. Dock bör analysen utvecklas genom att den bryts ner på lägre nivå siffermässigt och att orsaker till det beskrivs.

Detta gäller även kopplingen mellan budget enligt MRP och utfall enligt resultaträkning. Exempelvis beskrivs i årsredovisningen att verksamhetens intäkter uppgår till 41 424 tkr. Enligt MRP borde de vara 19 123 tkr, vilket ger en budgetavvikelse på + 22 301 tkr för 2018. Medlemsbidragen uppgår till 114 876 tkr men enligt MRP borde de vara 129 654 tkr, vilket ger en budgetavvikelse på -11 455. Analys görs även av förbundets totala intäkter, där årsredovisningen beskriver att intäkterna uppgår till 156 300 tkr, vilket är 10 523 tkr högre än i MRP totalt sett. Någon analys av dessa ekonomiska avvikelser samt uppföljning av orsaker till dessa budgetavvikelser kan vi inte se i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Vidare anges att verksamhetskostnaderna uppgår till 38 743 tkr något som ej går att återfinna i resultaträkningen. Verksamhetens kostnader uppgår enligt årsredovisningen till 149 727 tkr. Enligt MRP borde de ligga på 140 976 tkr vilket ger en budgetavvikelse på -8 751 tkr. Denna förändring förklaras delvis ökade personalkostnader 6 705 tkr mer än budgeterat samt verksamhetskostnader 2 617 tkr mer än budgeterat. Ökade personalkostnader beror till största del på de många skogsbränderna under sommaren. Även ökade verksamhetskostnader förklaras av ökade kostnader för diesel, reparationer i samband med skogsbränderna.

Enligt MRP är budgeterade medlemsbidrag för 2018 126 654 tkr samt verksamhetens intäkter 19 123 tkr totalt 145 777 tkr. Faktiskt utfall blev 156 300 vilket är 10 523 tkr

mer än budgeterat. I årsredovisningen beskrivs att intäkterna är 11 tkr mer än budgeterat vilket således är fel.

I resultaträkningen redovisas en jämförelsestörande post motsvarande 12 681 tkr. En hänvisning till not 7 görs men där redovisas inte ytterligare information kring varför detta är en jämförelsestörande post. Vi kan av denna anledning inte bedöma om posten är en jämförelsestörande post i enlighet med RKR 3.1 Redovisning av extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål. Enligt rekommendationen är jämförelsestörande poster "resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder". RKR föreskriver att upplysningar om resultateffekten av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande skall lämnas på något av följande sätt:

- 1) i not till berörda resultatposter i resultaträkningen
- 2) genom särredovisning direkt i resultaträkningen i en egen post. Av rubriceringen skall framgå vad posten avser.

Vår bedömning är att rekommendationen (RKR 3.1) inte efterlevs fullt ut, då informationen inte återfinns i den nothänvisning som görs och inte heller som särredovisning i resultaträkningen.

Vår bedömning - Med undantag för vad som sagts ovan kring jämförelsestörande poster och RKR:s rekommendation 3.1 Redovisning av extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål, bedöms förvaltningsberättelsen i allt väsentligt uppfylla de krav som ställs enligt lagstiftning samt god redovisningssed för kommunalförbund. Dock finns områden som noterats ovan som bör åtgärdas till kommande år.

6.1.5 Avdelningarnas verksamhet, personal, statistik

Avsnitten beskriver verbalt de olika avdelningarnas verksamhet, statistik kring verksamheten över tid, personalfrågor såsom sjukfrånvaro, hälsovård, rekryteringsfrågor och bemanning på ett tillräckligt sätt.

6.2 Finansiella rapporter och noter

Detta avsnitt rörande finansiella rapporter och noter innehåller delarna:

- Resultaträkning
- Kassaflödesanalys
- Balansräkning
- Noter
- Redovisningsprinciper

6.2.1 Resultaträkningen

Nedan redogörs för våra iakttagelser i samband med granskningen av kommunalförbundets resultaträkning.

Medelpads Räddningstjänstförbund resultaträkning			
Resultaträkning (mkr)	Budget 2018	2018-01-01 - 2018-12-31	2017-01-01 - 2017-12-31
Verksamhetens intäkter	19,1	41,4	22,6
Verksamhetens kostnader	-140,9	-149,7	-129,6
Avskrivningar	-4,7	-5,4	-5,1
Verksamhetens nettokostn	- 126,5	-113,7	-112,2
Bidr från medlemskommuner	126,3	114,8	113,4
Finansiella intäkter	0	0	2
Finansiella kostnader	0	0,1	-2
Resultat före extraordinära poster	0,28	1,1	1,2
Jämförelsestörande intäkt	0	-12 681	0
Jämförelsestörande kostnad	0	-12 681	0
Årets resultat	0,28	1,1	1,2

Verksamhetens intäkter

Förbundets intäkter från verksamheten har ökat med 83 % motsvarande 18,8 mkr från föregående. Detta till följd av intäkter avtal mot MSB motsvarande 3 mkr samt medlemsbidrag pensionsavsättningar 14,8 mkr.

Verksamhetens kostnader och avskrivningar

Verksamhetens kostnader har ökat med 20,1 mkr jämfört med föregående år. Detta beror till största del på förändring av pensionsskuld som ökat med 9,8 mkr jämfört med föregående år till följd av förändrat beräkningssätt från KPA. Motsvarande ökning ser vi även på intäkterna.

Kostnader för avskrivningar uppgår till 5 405 tkr jämfört med 5 121 tkr år 2017, där ökningen är en följd av årets aktiveringar av färdigställda investeringar. Löner och andra arvoden har ökat med 17,8 mkr från föregående och uppgår till 38,4 mkr.

Vår bedömning – Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både intäkter och kostnader är det vår bedömning att förbundets resultaträkning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunalförbundets intäkter och kostnader.

6.2.2 Balansräkning

Balansräkningen har granskats utifrån följsamhet till Lagen om kommunal redovisning, givna rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt i enlighet med god redovisningssed för kommunal verksamhet.

Vidare har på sedvanligt sätt respektive balanspost avstämts mot bokslutsdokumentation och underbilagor. Genom stickprov samt avstämning mot sidoordnade system har kontroll skett att posterna värderats och periodiserats på ett korrekt sätt.

Medelpads Räddningstjänstförbund balansräkning år 2017		
TILLGÅNGAR (mkr)	2018-12-31	2017-12-31
Anläggningstillgångar		
Byggnader och mark	0,5	0,5
Pågående investeringar	6,7	5,3
Maskiner och inventarier	34,8	33,7
Finansiella anläggningstillgångar		
Fordran pensionsavsättning medlemskommunerna	82,1	69,4
Värdepapper, andelar samt aktier	0	0
Långfristiga fordringar	0	0
Summa anläggningstillgångar	124,1	108,9
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar	72,6	69,6
Kortfristiga placeringar	0	0
Kassa och bank	8,1	6,9
Summa omsättningstillgångar	80,7	76,5
SUMMA TILLGÅNGAR	204,9	185,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER (mkr)	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital	32,2	31,1
Varav årets resultat	1,1	1,2
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	92,5	79,8
Långfristiga skulder		
Lån	0	0
Periodiserade investeringsbidrag	0	0
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder	80,1	74,5
Summa skulder	80,1	74,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	204,9	185,4
Ansvarsförbindelser		
Pensioner intjänade före 1998	43,1	42,2
Löneskatt på ovanstående	10,5	10,3
Summa ansvarsförbindelser	53,6	52,5

Nedan redogörs för våra iakttagelser i samband med granskningen av kommunalförbundets balansräkning.

Materiella anläggningstillgångar och pågående projekt

Årets investeringsvolym uppgår till 8 059 tkr, och den enskilt största investeringen var inköp av ett nytt höjdfordon till Sundsvall för ca 5 400 tkr. Pågående investeringar har stickprovvis granskats mot underlag utan anmärkning. Avskrivningar har kontrollberäknats stickprovvis utan noteringar.

Komponentavskrivningar tillämpas från och med mars 2018, se våra kommentarer kring redovisningsprinciper.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar ökat under året med ca 12,7 mkr och består i en fordran på medlemskommunerna avseende pensionsavsättning detta till följd av ändrat beräkningssätt från KPA.

Kortfristiga fordringar

Förändringen i förbundets kortfristiga fordringar består främst i en ökning på förbundets kundfordringar, främst till följd av årets högre intäkter. Vår granskning av kortfristiga fordringar har inte föranlett några noteringar.

Eget kapital

Årets förändring av eget kapital (1 157 tkr) är hänförligt till årets resultat.

Avsättningar

Avsättning för pensioner sker i enlighet med Lagen om kommunal redovisning, vilket innebär att i förbundets balansräkning redovisas endast pensionsrätt intjänad efter 1998. Utgående saldon har stämts av mot specifikation från KPA utan anmärkning. Tidigare intjänade pensionsåtaganden (till och med 1998) redovisas som ansvarsförbindelse, i enlighet med vad kommunallagen föreskriver.

Medelpads Räddningstjänstförbunds totala pensionsåtagande (avsättningar för pensioner, ansvarsförbindelser samt löneskatt) uppgår till 146 mkr. Det är viktigt ur risksynpunkt att beakta även den del av pensionsskulden som redovisas som ansvarsförbindelse, då finansiering av denna ska ske i framtiden.

I förbundets årsredovisning framgår ej aktualiseringsgraden i förbundets pensionsberäkningar. I RKR 17.1 framgår att den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar ska framgå. Aktualiseringsgraden innebär att angiven % av de uppgifter som ligger till grund för beräkningen av förbundets pensionsåtagande är uppdaterade fullt ut. En låg aktualiseringsgrad kan innebära en viss risk då inte all information ingår i beräkningarna. Med grund i den risk en låg aktualiseringsgrad kan innebära och kravet från RKR att i årsredovisning lämna upplysning i frågan bör förbundet lämna sådan upplysning.

Redovisad avsättning för pensioner inklusive löneskatt är avstämd mot underlag från KPA utan anmärkning.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder utgörs av leverantörsskulder, personalrelaterade skulder så som semesterlöneskulder, momsskulder samt interimsskulder. Förändringen i förbundets kortfristiga skulder består främst av högre förutbetalda intäkter och högre leverantörsskulder jämfört med föregående år.

Större poster har granskats mot verifierande underlag. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

Vår bedömning - balansräkningen ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av kommunalförbundets ekonomiska ställning per 2018-12-31.

6.2.3 Kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. I vår granskning har vi noterat att det av kassaflödesanalysen inte framgår justering för realisationsvinster, som inte påverkar kassaflödet, med 324 tkr.

Vår bedömning – Förbundets kassaflödesanalys är i allt väsentligt upprättad i enlighet med övriga delar av årsredovisningen och ger en korrekt bild av likviditetsflöden under året.

7 Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Det är vår bedömning att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed, så som den definieras av Rådet för kommunal redovisning

Vi bedömer att den beskrivning av måluppfyllelsen som görs i årsredovisningen ger läsaren en tillräcklig bild av ekonomi och verksamhet som bedrivits under 2018. Då förbundets resultatmål inte uppnås, bedöms förbundet ha en svag måluppfyllelse för de finansiella målen med bäring på god ekonomisk hushållning.

Vår sammanställning av utfallet för verksamhetsmålen såsom de redovisas i årsredovisningen visar att 73% av målen är uppfyllda, att 19% av målen är delvis uppfyllda samt att 8% av målen är ej uppfyllda. Vår bedömning är att måluppfyllelsen för verksamheten är tillräcklig, men kan förbättras.

7.1 Rekommendationer

Våra rekommendationer till förbättringar är att direktionen tillser att:

- Ytterligare kvalitetssäkra bokslutsprocessen så att samtliga underlag håller tillräcklig kvalitet. Vi har erfarit att ett arbete pågår och lyfter i denna granskning de områden som kan förbättras.
- Förvaltningsberättelsen kompletteras med finansiella nyckeltalsanalyser och känslighetsanalyser för att stärka förvaltningsberättelsens innehåll och analys.
- En översyn av målet för prognosavvikelse görs inför direktionens beslut om MRP. Vår bedömning är att målet för prognosavvikelse inte är ett styrande mål,

då det baseras på utfallet för året. Därmed kan målet inte följas under året och måluppfyllelsen inte bedömas under året. Åtgärder kan inte heller vidtas i god tid om målet inte bedöms uppnås för helåret. Mot bakgrund av en ny redovisningslagstiftning gäller för 2019, är det lämpligt att även ta den i beaktande i översynen.

- Se över lämnade upplysningar i årsredovisningen vad gäller
 - att korrekta justeringar görs i kassaflödesanalysen
 - att lämnad driftsredovisning inte fullt ut uppfyller vad som föreskrivs i KRL utifrån vad som beskrivs i avsnitt 6.1.4 ovan.
 - Att utveckla avsnittet finansiell analys vad gäller beskrivning av årets utfall mot budget, såsom beskrivs i avsnitt 6.1.4 ovan.
 - förbundets operationella och finansiella leasingavtal och hyresavtal (saknas beskrivning av dessa)
 - pensionsförpliktelser vad gäller aktualiseringsgrad och utveckling från föregående år
- Att komplettera resultat-, balansräkningar, kassaflödesanalys och noter så att de fullt ut följer regleringen i RKR 3.1 vad gäller jämförelsestörande poster.
- Att stärka måluppfyllelsen för uppsatta finansiella mål med bäring på god ekonomisk hushållning.
- Att en översyn av målet för prognosavvikelse görs, då det inte är styrande. Detta inför direktionens beslut om MRP. Mot bakgrund av en ny redovisningslagstiftning gäller för 2019, är det lämpligt att även ta den i beaktande för eventuella ytterligare kompletteringar i beredning av finansiella mål med bäring på god ekonomisk hushållning inför direktionens beslut.

Sundsvall den 13 mars 2018

Malin Westerberg Blom
Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor

Marie Lundin